

Д/р
14405

№ 9/38
30.03.17

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Економіко-правовий факультет

Кафедра цивільно – правових дисциплін

Д и п л о м н а р о б о т а

освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста (CD)

на тему: “ **Принципи виконання зобов'язань** ”

“(Principles of obligations’ performance).”

Виконав студент заочної форми навчання,
спеціальність 081, Право (Правознавство),
Сеник Олександр Вікторович

Науковий керівник: кандидат юридичних
наук, ст. викладач А.І. С Святошнюк А.Л.

Рецензент: старший викладач
Федорко М.С.

Рекомендовано до захисту на
засіданні кафедри “19” 04 2017 р.,
протокол № 9

Завідувач кафедри
д.ю.н., проф. Канзафарова І.С.

Захищено на засіданні ЕК № 2
“10” 05 2017 р., протокол № 2
Оцінка відмінно! А 90

Голова ЕК
д.ю.н., проф. Прієшкіна О.В.

Одеса – 2017

791023

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ І. Принципи виконання зобов'язань як категорія цивільного права...	5
1.1. Поняття зобов'язання та його виконання.....	5
1.2. Принципи виконання зобов'язань та принципи цивільного права: взаємозв'язок та взаємодія.....	37
Розділ ІІ. Змістовна характеристика окремих принципів виконання зобов'язань.....	53
2.1. Принципи добросовісності, розумності та справедливості виконання зобов'язань.....	53
2.2. Спеціальні (інституційні) принципи виконання зобов'язань.....	66
Висновки.....	78
Список використаних джерел.....	80

ВСТУП

Зміни економічних реалій у сучасній Україні вимагають адекватної зміни правової системи. Вони покликані забезпечити юридичну базу розвитку ринкової економіки.

Становлення в Україні ринкових економічних відносин зумовлює необхідність кардинального реформування як цивільного законодавства в цілому, так і окремих його складових, зокрема інституту виконання зобов'язань, який у сучасних умовах має служити одним із найголовніших механізмів забезпечення прав та законних інтересів учасників майнового обороту.

Чинний Цивільний кодекс України (далі – ЦК України), у порівнянні з ЦК УРСР 1963 р., вніс низку істотних змін до правового регулювання виконання договірних зобов'язань, викликаних потребою приведення його до якісно нового рівня, що відповідав би становленню і розвитку ринкових засад в Україні, сприяв би реалізації принципів верховенства права, свободи договору, добросовісності, розумності та справедливості.

Значна частина новел ЦК України, що стосуються виконання зобов'язань, не отримала належного теоретичного аналізу у вітчизняній цивілістичній науці, оскільки наявні наукові розробки стосуються, як правило, лише окремих аспектів, пов'язаних із виконаннями договорів. Комплексне дослідження проблем виконання зобов'язань, яке б охоплювало весь спектр відносин, що виникають при цьому, враховуючи динаміку зобов'язального правовідношення та обставини, що на неї впливають, відсутнє.

Потребує вивчення і ефективність норм зобов'язального права, покликаних регулювати виконання цивільно-правових договірних зобов'язань.

Як кожне правове явище, інститут виконання зобов'язань можна розглядати як специфічну систему, що складається з багатьох елементів, одним із яких є принципи виконання зобов'язань. Ефективність функціонування системи в цілому безпосередньо залежить від ефективності функціонування окремих її елементів.

Вищезазначене зумовлює актуальність теми даного дипломного дослідження.

Метою дипломного дослідження є визначення поняття, з'ясування переліку принципів виконання зобов'язань та визначення ролі, яку відіграють зазначені принципи у правовому регулюванні виконання зобов'язань.

Об'єктом дипломного дослідження є суспільні відносини, пов'язані із виконанням зобов'язань.

Предметом дипломного дослідження є принципи виконання зобов'язань.

Методологічною основою дипломної роботи є діалектичний метод із системно-функціональним підходом до аналізу досліджуваних правових явищ. У рамках зазначеного методологічного підходу використано також формально-логічний метод, історичний метод, метод порівняльного аналізу тощо.

ВИСНОВКИ

Виконання зобов'язання – це здійснення боржником дії (або утримання від дії), яка складає об'єкт зобов'язального правовідношення.

Виконання зобов'язання здійснюється під впливом дії принципів трьох груп: а) *загальноцивільстичних принципів* (галузево-правових або галузевих), які поширюють свою дію на всі види цивільних відносин (свобода договору; свобода підприємницької діяльності, яка не заборонена законом; судовий захист цивільного права та інтересу); б) *принципів зобов'язального права* (підгалузевих), які найбільш яскраво виявляються в зобов'язальних відносинах (справедливість; добросовісність; розумність) та в) інституційних або спеціальних принципів виконання зобов'язань.

Добросовісність, розумність і справедливість є принципами зобов'язального права, основними засадами цивільно-правового регулювання зобов'язальних відносин. Їх запровадження у зобов'язальне право України поряд з такими категоріями як “звичай”, “звичай ділового обороту” надає можливість врегульовувати зобов'язальні правовідносини за відсутності нормативно-правового і договірної регулювання не тільки між учасниками майнового обороту в Україні, але і відносини за участю іноземних суб'єктів господарювання, для яких ці поняття є традиційними, усталеними правовими категоріями.

Принцип добросовісності у зобов'язальному праві можна визначити як засаду, що передбачає сумлінну і чесну поведінку суб'єктів при виконанні своїх суб'єктивних обов'язків і здійсненні своїх суб'єктивних прав у зобов'язальних правовідносинах.

Справедливість у виконанні зобов'язань полягає з одного боку в такій поведінці кожної з сторін зобов'язання по відношенню до своїх прав і обов'язків, яка б виключала необ'єктивні (неупереджені, несправедливі) дії сторін зобов'язання стосовно одна одної, а з другого – в справедливій

(об'єктивній, неупередженій, з урахуванням етичних і інших моральних аспектів) оцінці судом поведінки суб'єктів зобов'язального правовідношення.

Основним спеціальним принципом виконання зобов'язань є принцип належного виконання.

Згідно зі ст. 526 ЦК України зобов'язання має виконуватися належним чином відповідно до умов договору, вимог Цивільного кодексу та інших актів цивільного законодавства, а за відсутності таких умов та вимог – відповідно до звичаїв ділового обороту або інших вимог, що звичайно ставляться, а ст. 527 ЦК закріплює обов'язковість виконання зобов'язання належними сторонами.

Аналіз вищевказаних та інших загальних положень дозволяє дійти висновку, що поняття належного виконання зобов'язання охоплює виконання його належними суб'єктами, у належному місці, в належний строк (термін), відносно належного предмету та належним способом.

Якщо при виконанні зобов'язання порушується хоча би одна із вищевказаних вимог, таке виконання вважається неналежним. А коли боржник взагалі не вчинив дії (або не утримався від дії), яка складає предмет зобов'язання, або допустив порушення таких умов, які надають кредитору право відмовитись від прийняття виконання і останній реалізував це право, має місце невиконання зобов'язання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Цивільний кодекс Української РСР. Прийнятий Верховною Радою Української РСР 18 липня 1963 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1963. – № 57. – Ст. 731.
3. Цивільний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. - № 11. – Ст. 461.
4. Господарський кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. - № 11. – Ст. 462.
5. Цивільний процесуальний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України 18 березня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - № 42. – Ст.492.
6. Закон України від 16 квітня 1991 р. “Про зовнішньоекономічну діяльність” // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. - № 29. – Ст. 377.
7. Закон України від 2 вересня 1993 р. “Про нотаріат” // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - № 39. – Ст. 383.
8. Кодекс торговельного мореплавства України. Прийнятий Верховною Радою України 23 травня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - № 47, 48, 49, 50, 51,52. – Ст. 349.
9. Закон України від 22 листопада 1996 р. “Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов’язань” // Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 5. – Ст. 28.
10. Закон України від 2 грудня 1997 р. “Про торгово-промислові палати в Україні” // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 13. – Ст. 52.
- 11.Закон України від 5 квітня 2001 р. “Про обіг векселів в Україні” // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 24. – Ст. 128.

12. Закон України від 5 квітня 2001 р. “Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 29. – Ст. 137.
13. Закон України від 12 липня 2001 р. “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 1. – Ст. 1.
14. Закон України від 19 червня 2003 р. “Про іпотечне кредитування, операції з іпотечним консолідованим боргом та іпотечні сертифікати” // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - № 1. – Ст. 1.
15. Закон України (в редакції від 11 грудня 2003 р.) “Про фінансовий лізинг” // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - № 15. – Ст. 231.
16. Положение о поставках продукции производственно-технического назначения. Утверждено постановлением Совета Министров СССР от 25 июля 1988 г. // СП СССР. – 1988. – № 24-25. – Ст. 70.
17. Положение о поставках товаров народного потребления. Утверждено постановлением Совета Министров СССР от 25 июля 1988 г. // СП СССР. – 1988. – № 24-25. – Ст. 70.
18. Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 21 червня 1995 р. № 444 “Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті” // ЗП України. – 1995. - № 9. – Ст. 243.
19. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Затверджено наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції 6 вересня 2001 р. № 201 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 39. – Ст. 1784.
20. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 р. // Юридичний вісник України. – 2001. - № 40.

21. Конвенція про право, що застосовується до договорів міжнародної купівлі-продажу товарів, 1986 р. (не набрала чинності) // Вилкова Н.Г. Договорное право в международном обороте. – М.: Статут, 2004. – С. 444-453.
22. Уніфіковані правила Міжнародної торговельної палати для гарантій за першою вимогою 1992 року // Система інформаційно-правового забезпечення ЛІГА:ЗАКОН Юрист.
23. Принципы международных коммерческих договоров / Пер. с англ. А.С. Комарова. – М.: Международный центр финансово-экономического развития, 1996. – 328 с.
24. ІНКОТЕРМС. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2000 року). Видання МТП № 560 // Урядовий кур'єр. – 2002. – 3 квітня; Урядовий кур'єр. – 2002. – 10 квітня.
25. Принципы европейского договорного права. Подготовлены Комиссией по европейскому договорному праву. Части I и II, 1999 / Пер. на русский язык А.Т.Амиров, Б.И.Пугинский // Вестник Высшего Арбитражного Суда Российской Федерации. – 2005. - № 3. – С. 125-177.
26. Гражданский кодекс Республики Беларусь / Научн. ред. и предисловие докт. юрид. наук, проф., Заслуженного юриста РБ В.Ф.Чигира. – СПб.: Издательство “Юридический центр Пресс”, 2003. – 1059 с.
27. Гражданский кодекс Республики Грузия / Научн. ред. З.К.Бигвава. Вступительная статья Председателя Верховного Суда Грузии, докт. юрид. наук, проф. Л.Чантурия. Предисловие канд. юрид. наук, доцента СПбГУ И.В.Елисеева, канд. юрид. наук, доцента СПбГУ, заместителя прокурора Санкт-Петербурга А.В.Коновалова. Перевод с грузинского И.Мериджанишвили, И.Чиковани. – СПб.: Издательство “Юридический центр Пресс”, 2002. – 750 с.

28. Гражданский кодекс Республики Казахстан / Научн. редактирование и предисловие директора института независимых правовых и экономических исследований “Юридический Центр-Наука” Н.Э.Лившиц; вступительная статья канд. юрид. наук, доцента КазГЮУ И.П.Грешникова. – СПб.: Издательство “Юридический центр Пресс”, 2002. – 1029 с.
29. Гражданский кодекс Российской Федерации. Части первая и вторая (с алфавитно-предметным указателем). – М.: Издательская группа ИНФРА-М-НОРМА, 2016. – 560 с.
30. Гражданский кодекс Нидерландов. Книги 2, 3, 5, 6 и 7 / Пер. М. Ферштман. – Лейден, 1996. – 372 с.
31. Гражданский кодекс Квебека // Международное частное право / Сост. и науч. ред. А.Н.Жильцов, А.И.Муранов. – М., 2001.
32. Единообразный торговый кодекс США: Пер. с англ. / Серия: Современное зарубежное и международное частное право. – М.: Международный центр финансово-экономического развития, 1996.
33. Французский гражданский кодекс / Научн. редактирование и предисловие канд. юрид. наук Д.Г.Лаврова, перевод с французского А.А.Жуковой, Г.А.Пашковской. – СПб.: Издательство “Юридический центр Пресс”, 2004. – 1101 с.
34. Агарков М.М. Избранные труды по гражданскому праву. В 2-х т. Т. I. – М.: АО “Центр ЮрИнфоР”, 2002. – 490 с.
35. Алексеев С.С. Общая теория права. В 2 т.: Т. I – М.: Юрид. лит., 1982. – 360 с.
36. Алексеев С.С. Право: азбука – теория – философия: Опыт комплексного исследования. – М.: “Статут”, 1999. – 712 с.
37. Амфитеатров Г.Н. Основные черты законопроекта о договорах. – М.: Полиграфкнига, 1934. – 62 с.
38. Ансон В. Договорное право. Пер. с англ. / Под общ. ред. и с предисл. О.Н.Садикова. – М.: Юрид. лит., 1984. – 464 с.

- 39.Антонюк О.І. Право учасників цивільних правовідносин на самозахист: Автореф. дис... канд. юрид. наук:12.00.03. – Х., 2004. – 20 с.
- 40.Белов В.А. Добросовестность, разумность, справедливость как принципы гражданского права // Законодательство. – 1998. - № 8. – С. 49-52.
- 41.Белов В.А. Денежные обязательства. – М.: АО “Центр ЮрИнфоР”, 2001. – 237 с.
- 42.Беляєва А. Межі дії принципу свободи договору в сфері зовнішньоекономічної діяльності // Підприємництво, господарство і право. – 2003. - № 8 – С. 45-47.
- 43.Беляневич О.А. Господарський договір та способи його укладання: Навч. посібник. – К.: Наукова думка, 2002. – 279 с.
- 44.Беляневич О.А. Принцип свободи договору за Цивільним та Господарським кодексами України // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2004. – Вип. 61. – С. 64-68.
- 45.Бернштейн К. Учение о разделительных обязательствах по римскому праву и новейшим законодательствам. – СПб, 1871.
- 46.Боднар Т.В. Теоретичні проблеми виконання договірних зобов'язань: цивільно-правовий аспект [Текст] : дис. на здоб. наук. ступеня докт. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Т.В. Боднар – К. : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2005. – 444 с.
- 47.Боднар Т. В Загальні засади виконання цивільно-правових зобов'язань // Вісник господарського судочинства. – 2003. – № 4. – С. 169-174.
- 48.Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Книга первая: Общие положения: Изд. 3-е, стереотипное. – М.: “Статут”, 2001. – 848с.
- 49.Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Книга третья: Договоры о выполнении работ и оказании услуг. – М.: “Статут”, 2002. – 1038 с.

- 50.Вавилин Е.В. Понятие и механизм осуществления гражданских прав и исполнения обязанностей // Журнал российского права. – 2004. – С. 35-43.
- 51.Венедиктов А.В. Договорная дисциплина в промышленности // Венедиктов А.В. Избранные труды по гражданскому праву. В 2 т. Т. 1. – М.: “Статут”, 2004. – С. 394-460.
- 52.Вінник О.М. Господарське право: Курс лекцій. – К.: Атіка, 2004. – 624с.
- 53.Витрянский В. Гражданский кодекс и суд // Вестник Высшего Арбитражного Суда Российской Федерации. – 1997. - № 7.
- 54.Гавзе Ф.И. Обязательственное право (общие положения). – Минск: Изд-во БГУ им. В.И.Ленина, 1968. – 128 с.
- 55.Гавзе Ф.И. Социалистический гражданско-правовой договор. – М.: Юрид. лит., 1972. – 168 с.
- 56.Годэмэ Е. Общая теория обязательств // Ученые записки ВИЮН. Вып. XIII. – М.: Юрид. изд-во Мин-ва юстиции СССР, 1948. – 503 с.
- 57.Граве К.А., Пергамент А.И., Мальцман Т.Б. Гражданское право. – М., 1949.- 263 с.
- 58.Гражданский кодекс Украинской ССР: Научн.-практ. коммент. Пер. с укр. / И.Г.Агапов, М.И.Бару, И.А.Беленчук и др. – К.: Политиздат Украины, 1981. – 639 с.
- 59.Гражданский кодекс. Часть первая. Модель. Рекомендательный законодательный акт Содружества Независимых Государств. Принят на пятом пленарном заседании Межпарламентской Ассамблеи государств – участников Содружества независимых Государств 29 октября 1994 г. – М., 1995. – 194 с.
- 60.Гражданский кодекс Республики Казахстан (Общая часть). Комментарий (постатейный). В двух книгах. Книга 2. – 2-е изд., испр. и доп., с использованием судебной практики / Отв. ред.: М.К.Сулейменов, Ю.Г.Басин. – Алматы: Жеті жарғы, 2003. – 528 с.

- 61.Гражданское и торговое право капиталистических государств: Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Международные отношения, 1993. – 560 с.
- 62.Грибанов В.П. Принципы осуществления гражданских прав // Вестник МГУ. Серия 11, Право. – 1966. – № 3. – С. 10-23.
- 63.Грибанов В.П. Пределы самозащиты гражданских прав // Вестник МГУ. Серия 11, Право. – 1968. – № 4. – С. 3-15.
- 64.Грибанов В.П. Осуществление и защита гражданских прав. Изд. 2-е, стереотип. – М.: “Статут”, 2001. – 411 с.
- 65.Давид Р., Жоффре-Спинози К. Основные правовые системы современности: Пер. с фр. В.А.Туманова. – М.: Междунар. отношения, 2003. – 400 с.
- 66.Емельянов В.И. Понятие “разумность” в гражданском праве России // Вестник Высшего Арбитражного Суда Российской Федерации. – 2002. – № 10. – С. 102-105.
- 67.Емельянов В.И. Разумность, добросовестность, незлоупотребление гражданскими правами. – М., 2002. – 160 с.
- 68.Замойский И.Е. Эффективность хозяйственно-правовой работы. – К.: Наукова думка, 1982. – 170 с.
- 69.Знаменський Г. Пріоритет спеціальних законів як загальноюридичний принцип // Юридичний вісник України. – 2003. - № 12. – С. 4.
- 70.Иоффе О.С. Обязательственное право. – М.: Юрид. лит., 1975. – 880 с.
- 71.Иоффе О.С. Избранные труды по гражданскому праву: Из истории цивилистической мысли. Гражданское правоотношение. Критика теории “хозяйственного права”. – М.: “Статут”. – 2000. – 777 с.
- 72.Кодифікація приватного (цивільного) права України / За ред. проф. А. Довгерта. – К.: Український центр правничих студій, 2000. – 334 с.
- 73.Колодій А.М. Принципи права України: Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 208 с.

- 74.Красавчиков О.А. Юридические факты в советском гражданском праве. – М.: Госюриздат, 1958. – 183 с.
- 75.Красавчиков О.А. Гражданские организационно-правовые отношения // Советское государство и право. – 1966. - № 10. – С. 50-57.
- 76.Краснов Н.И. Реальное исполнение договорных обязательств между социалистическими организациями. – М.: Госюриздат, 1959. – 192 с.
- 77.Кузнецова Н.С. Проблемы формирования нового гражданского и торгового законодательства Украины и обязательственные правоотношения // Проблемы развития гражданского законодательства и методология преподавания гражданско-правовых дисциплин: Сб. материалов науч.-практ. семинара. – Харьков: ХИВД, 1993. – С. 34-38.
- 78.Кузнецова Н. Принципи сучасного зобов'язального права України // Українське комерційне право. – 2003. - № 4. - С. 9-15.
- 79.Кулагин М.И. Основные направления развития буржуазного договорного права // Гражданское, торговое и семейное право капиталистических стран: Сборник нормативных актов. Обязательственное право. Учеб. пособие / Под ред. В.К.Пучинского, М.И.Кулагина. – М.: Изд-во УДН, 1989. – С. 5-15.
- 80.Кулагин М.И. Предпринимательство и право: Опыт Запада. // Избранные труды. – М.: “Статут”, 1997. – С. 184-291.
- 81.Лунц Л.А. Денежные обязательства в гражданском и коллизионном праве капиталистических стран. – М., 1948. – 216 с.
- 82.Лунц Л.А. Деньги и денежные обязательства в гражданском праве. – М.: “Статут”, 1999. – 352 с.
- 83.Луць А.В. Свобода договору в цивільному праві України // Автореф. дис... канд. юрид. наук:12.00.04. – К. – 2001. – 18 с.
- 84.Луць В.В. Контракти у підприємницькій діяльності. – К., Юрінком Інтер, 1999. – 560 с.

- 85.Мейер Д.И. Русское гражданское право (в 2 ч.). По исправленному и дополненному 8-му изд., 1902 . Изд. 2-е, испр. – М.: “Статут”, 2000. – 831 с.
- 86.Мережко А.А. Lex mercatoria: теория и принципы транснационального торгового права. – К.: Таксон, 1999. – 416 с.
- 87.Мережко А.А. Транснациональное торговое право (lex mercatoria). – К.: Таксон, 2002. – 464 с.
- 88.Новицкий И.Б. Обязательственное право, комментарий к ст. ст. 106-129. - М., 1925.
- 89.Новицкий И.Б., Лунц Л.А. Общее учение об обязательстве. – М.: Госюриздат, 1950. – 416 с.
- 90.Основные институты гражданского права зарубежных стран. Сравнительно-правовое исследование. Рук-ль авт. колл. д.ю.н. В.В.Залесский. – М.: Изд-во НОРМА, 1999. – 648 с.
- 91.Паліюк В.П. Щодо справедливості, добросовісності та розумності в чинному законодавстві України // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. Науковий часопис. – 2002. - № 2. – С. 42-45.
- 92.Печений О.П. Прострочення виконання договірної зобов’язання: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. – Х., 2002. – 20 с.
- 93.Печений О. Поняття та класифікація грошових зобов’язань у контексті положень нового Цивільного кодексу України // Підприємництво, господарство і право. – 2004. - № 4. – С. 35-39.
- 94.Победоносцев К.П. Курс гражданского права: В трех томах. Том 3 / Под ред. В.А.Томсинова. – М.: Изд-во “Зерцало”, 2003. – 608 с.
- 95.Покровский И.А. Основные проблемы гражданского права. Изд. 3-е, стереотип. – М.: “Статут”, 2001. – 354 с.
- 96.Саватье Р. Теория обязательств. Юридический и экономический очерк. – М.: Изд-во “Прогресс”, 1972. – 438 с.

97. Сейтмустафа А. Понятие исполнения обязательства // Актуальные проблемы частного права. Материалы международной научно-практической конференции (в рамках ежегодных цивилистических чтений). – Алматы, 23-24 мая 2002 г. / Отв. ред. М.К.Сулейменов. – Алматы: КазГЮУ, 2003. – С. 285-288.
98. Сенчищев В.И. Объект гражданского правоотношения // Актуальные проблемы гражданского права / Под ред. М.И.Брагинского; Исследовательский центр частного права. Российская школа частного права. – М.: “Статут”, 1999. – С. 109-160.
99. Сібільов М. Договірне зобов’язання та його виконання // Вісник Академії правових наук України. – 2003. - № 2 (33)-№ 3 (34). – С. 414-424.
100. Синайский В.И. Русское гражданское право. – М.: “Статут”, 2002. – 638 с.
101. Смітюх А.В. Механізм винесення справедливих рішень, заснованих на позитивному праві, із використанням загального застереження про добросовісність // Вісник господарського судочинства. – 2001. - № 2. – С. 168-173.
102. Халфина Р.О. Общее учение о правоотношении. – М.: Юрид. лит., 1974. – 348 с.
103. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / О.В.Дзера (керівник авт. кол.), Д.В.Боброва, А.С.Довгерт та ін.; За ред. О.В.Дзери, Н.С.Кузнецової. 2-е вид. допов. і перероб. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – Кн. 2. – 640 с.
104. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У двох томах / За заг. ред. Я.М.Шевченко. – Т. 1. Загальна частина. – К.: Концерн “Видавничий дім “Ін Юре”, 2003. – 520 с.
105. Цивільне право України: Підручник: У 2 т.; За заг. ред. В.І.Борисової, І.В.Спасибо-Фатєєвої, В.Л.Яроцького. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – Т. 1. – 480 с.

106. Цивільне право України: Підручник: У 2 т.; За заг. ред. В.І.Борисової, І.В.Спасибо-Фатєєвої, В.Л.Яроцького. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – Т. 2. – 552 с.
107. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 ч. / За заг. ред. Я.М.Шевченко. – К.: Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004. – Ч. 2. – 896 с.
108. Шевченко Л.И. Регулирование отношений поставки: теория и практика. – СПб.: Издательство “Юридический центр Пресс”, 2004. – 286 с.
109. Шершеневич Г.Ф. Учебник русского гражданского права (по изданию 1907 г.) / Вступительная статья Е.А.Суханов. – М.: Фирма “Спарк”, 1995. – 556 с.
110. Шершеневич Г.Ф. Курс гражданского права. – Тула: Автограф, 2001. – 720 с.
111. Яковлев В.Ф. Реальное исполнение обязательств – одно из необходимых условий выполнения народнохозяйственного плана // Ученые записки ЛЮИ. Вып. 6, Л., 1954. – С. 124-125.